

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2}, АВГУСТ 2009 ГОДИНА

През август 2009 г. **общият показател на бизнес климата**³ се понижава с 1.3 пункта в сравнение с предходния месец и отбелязва най-ниското си равнище (9.0 процентни пункта) след започналото от октомври 2008 г. негативно развитие на стопанската конюнктура в страната (граф. 1).

Промишленост. Анкетата през август регистрира малко по-добри оценки за настоящото бизнес състояние на промишлените предприятия, което подобрява равнището на показателя “бизнес климат” едва с 0.3 пункта (граф. 2 и 3). Мениджърите отчитат намалена производствена активност, но темповете на намаление са по-бавни в сравнение с предходните месеци (граф. 4). Има известно подобрение в баланса на очакваната производствена активност поради изместване на очакванията от ”намаление на дейността” към нейното запазване през следващите три месеца. Осигуреността на производството с поръчки обаче продължава да се влошава. Несигурната икономическа среда, недостатъчното търсене от страната и от чужбина продължават да са факторите, възпрепятстващи в най-голяма степен дейността в промишления отрасъл, като през август отрицателното отражение на първите два фактора става по-силно (граф. 5).

По отношение на продажните цени в промишлеността очакванията са тяхното равнище да се запази през следващите три месеца (граф. 6).

Строителство. През август 2009 г. съставният показател “бизнес климат в строителството” намалява с 2.3 пункта спрямо юли (граф. 7) поради повишаване на песимизма в очакванията на строителните предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца (5.5 пункта намаление на балансовия показател). Настоящата строителна активност се оценява като намалена, като същевременно и прогнозите за следващите три месеца са, че не се очаква оживление.

Анкетата през август регистрира леко подобрение на осигуреността на производството с поръчки и намаление на броя на клиентите със закъснения в плащанията (граф. 8).

Според мениджърите основните фактори, затрудняващи дейността им, продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостатъчната финансова обезпеченост (граф. 9).

Относно продажните цени предприятията, които предвиждат намаление, продължават да са повече от тези, които считат, че цените им ще се повишат през следващите месеци, в резултат на което за девети пореден месец балансовият показател е отрицателен (- 3.8%) (граф. 10).

Търговия на дребно. Съставният показател “бизнес климат в търговията на дребно” е с 2.4 пункта под равнището си от юли (граф. 11). Намалението се дължи предимно на по-умерените оценки на търговците на дребно за настоящото бизнес състояние на предприятията. По тяхно мнение обемът на продажбите през последните три месеца се свива, което е съпроводено и с намалени очаквания за поръчките към доставчиците през следващите три месеца (граф. 12).

През август се засилва негативното влияние на несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша, като сериозен проблем в дейността на предприятията продължава да е и недостатъчното търсене (граф. 13).

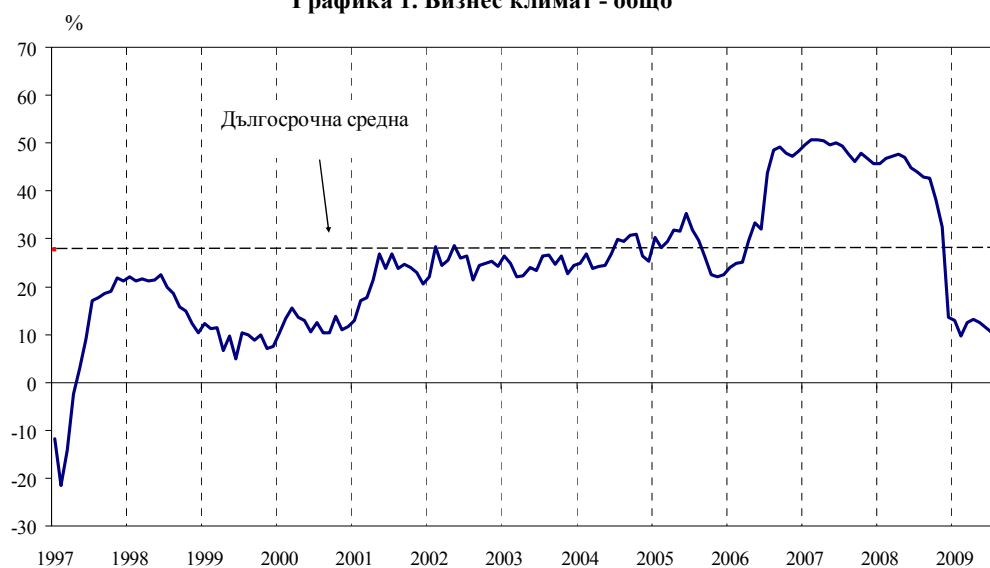
По отношение на цените в търговията на дребно очакванията са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца (граф. 14).

Услуги⁴. През август съставният показател “бизнес климат в сектора на услугите” се понижава с 2.3 пункта в сравнение с юли (граф. 15), което се дължи на по-неблагоприятните оценки за настоящото бизнес състояние на предприятията, както и на по-песимистичните очаквания за следващите шест месеца (граф. 16). Според оценките на мениджърите настоящото търсене на услуги в сектора също се влошава, а очакванията на по-голямата част от предприятията за следващите три месеца са то да се задържи на същото равнище. Засилват се и очакванията за намаление на персонала през следващите три месеца.

Най-сериозен проблем за дейността на предприятията продължава да бъде несигурната икономическа среда, която изтласква всички останали проблеми на по-заден план (граф. 17).

Относно продажните цени в сектора на услугите в сравнение с юли предприемачите продължават да очакват намаление на цените през следващите три месеца (граф. 18).

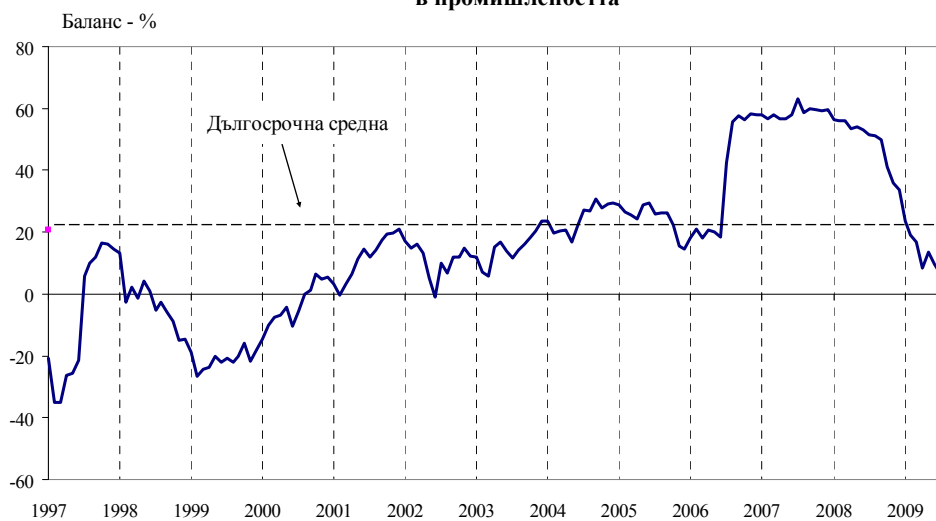
Графика 1. Бизнес климат - общо

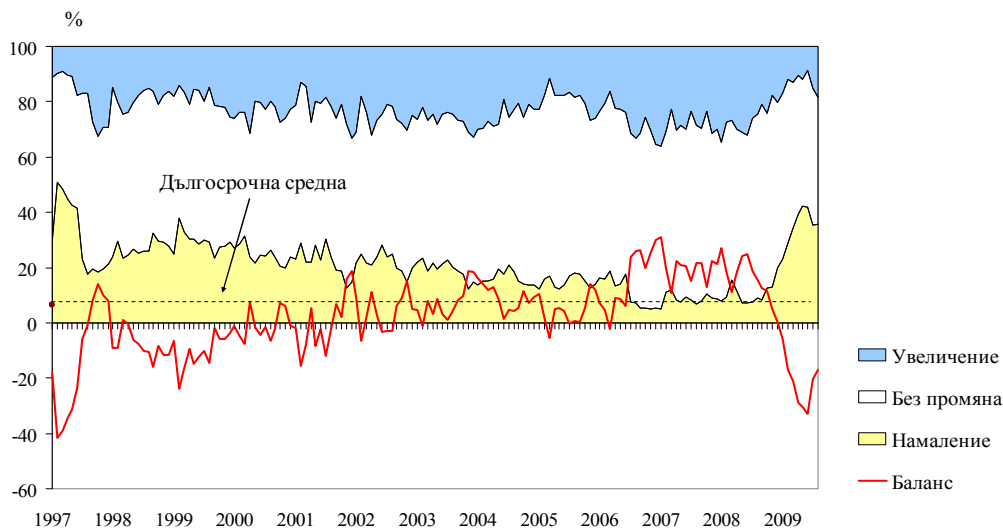
Графика 2. Бизнес климат в промишлеността

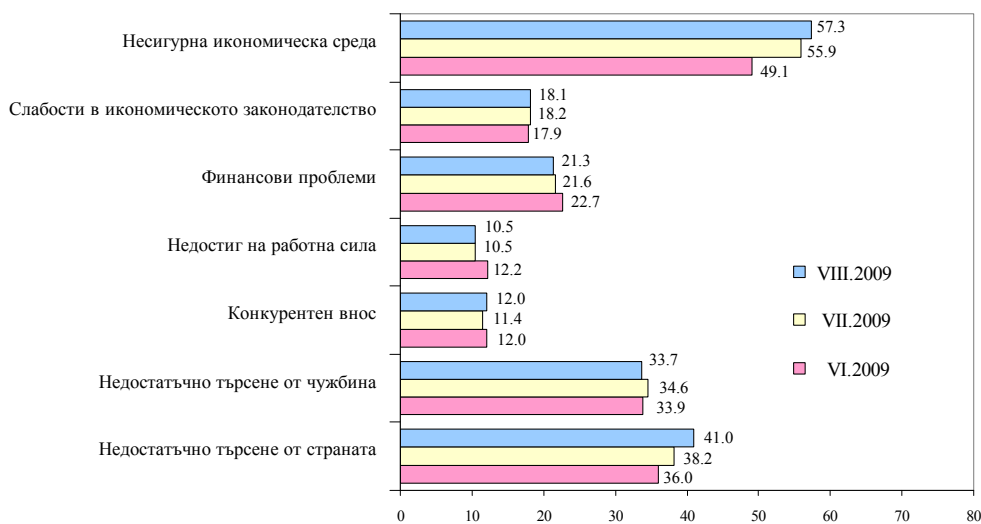
Графика 3. Настоящо бизнес състояние на предприятията в промишлеността

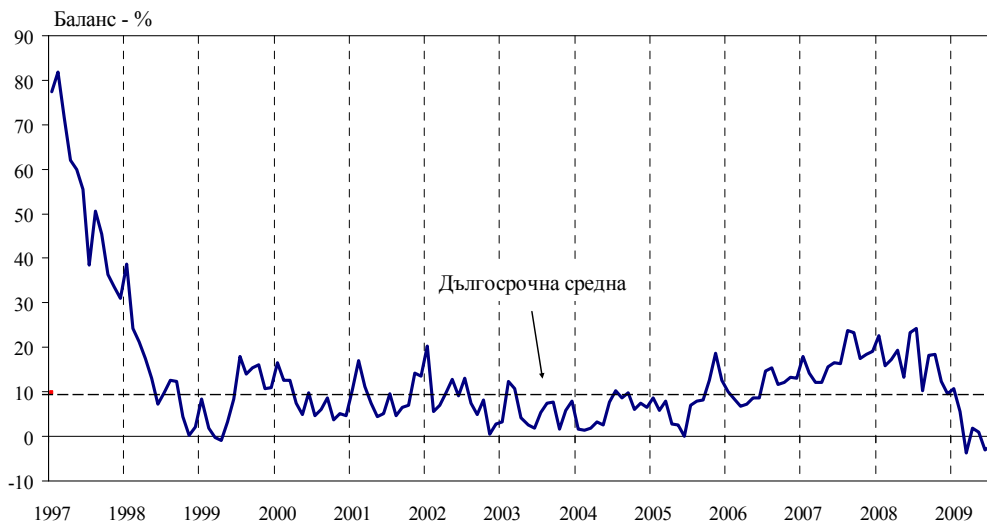
Графика 4. Настояща производствена активност в промишлеността

Графика 5. Затруднения в производствената дейност в промишлеността (Относителен дял от предприятията - %)

Графика 6. Очаквания за продажните цени в промишлеността през следващите три месеца

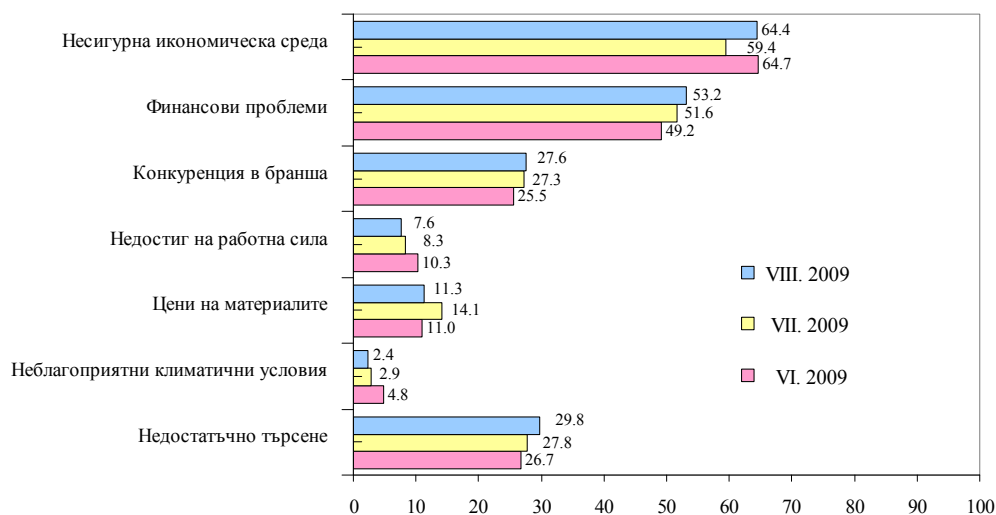
Графика 7. Бизнес климат в строителството

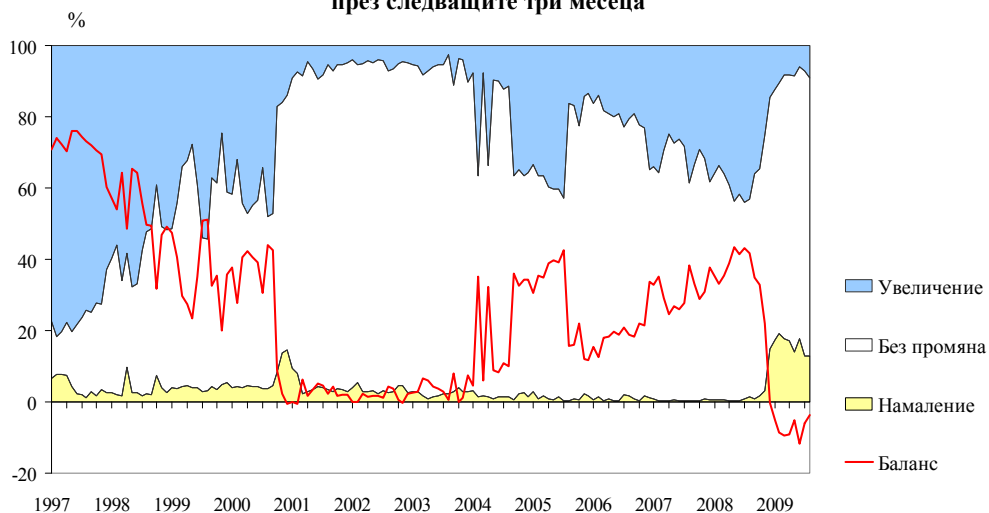
Графика 8. Ниво на поръчките в строителството

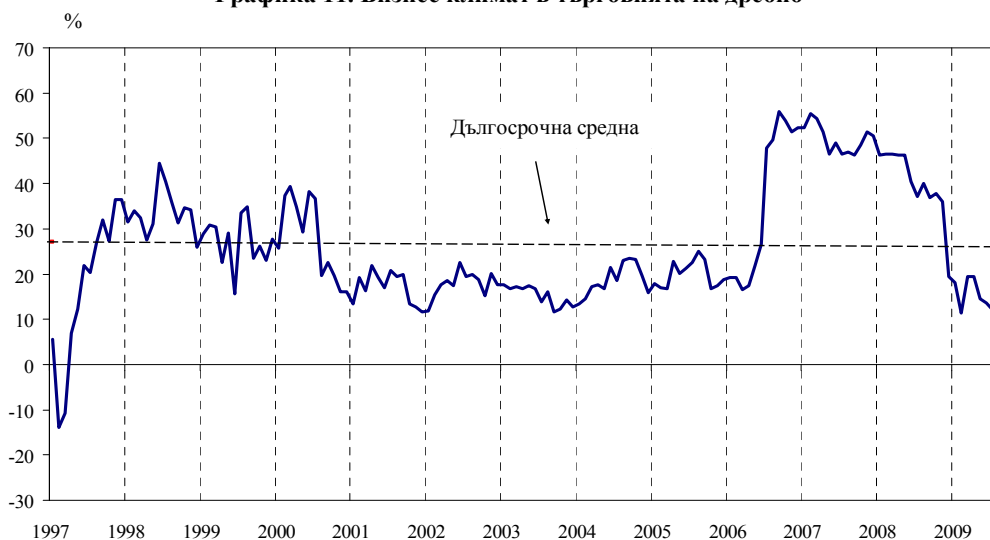
Графика 9. Затруднения в строителната дейност (Относителен дял от предприятията - %)

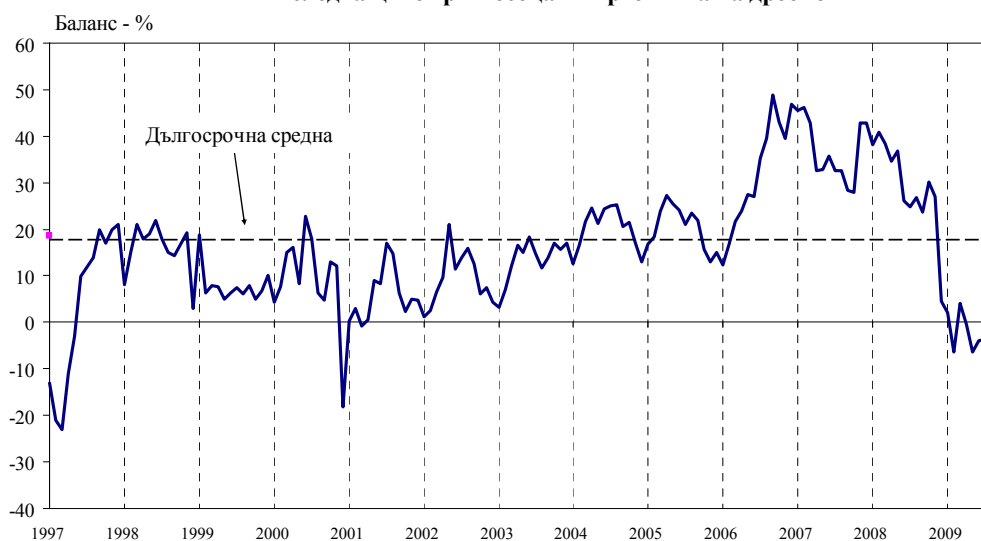
Графика 10. Очаквания за продажните цени в строителството през следващите три месеца

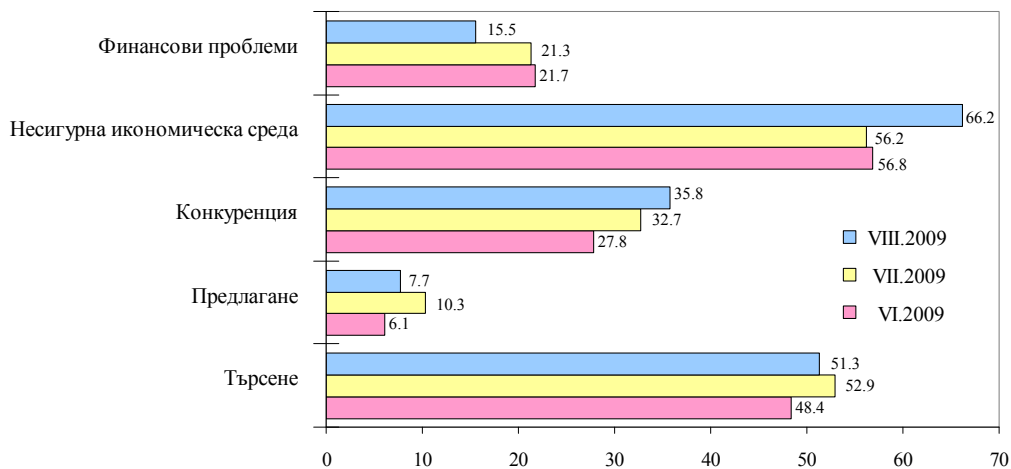
Графика 11. Бизнес климат в търговията на дребно

Графика 12. Очаквания за поръчките към доставчиците през следващите три месеца в търговията на дребно

Графика 13. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията - %)

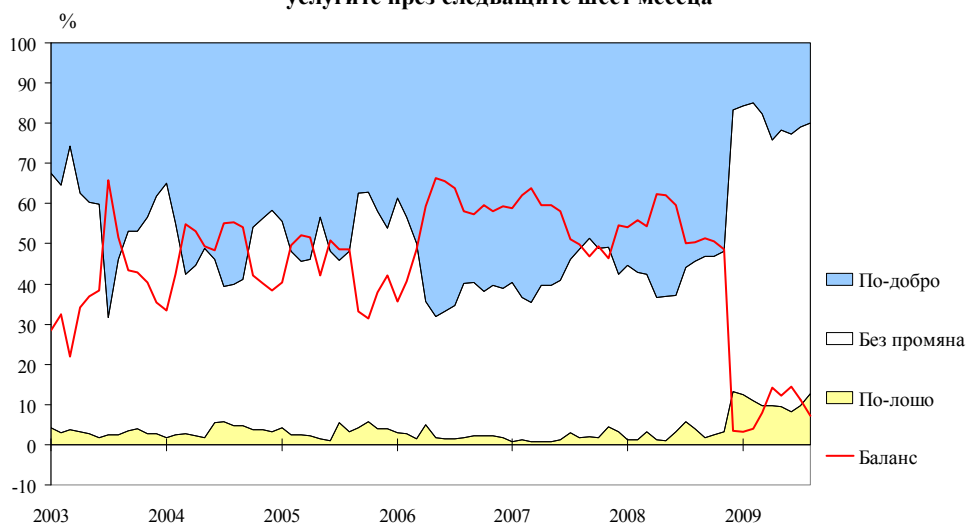
Графика 14. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

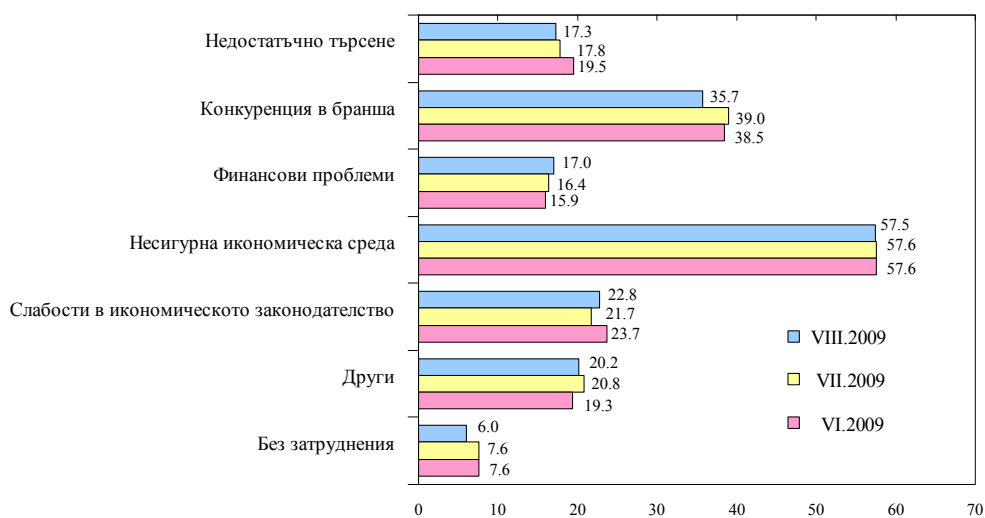
Графика 15. Бизнес климат в сектора на услугите

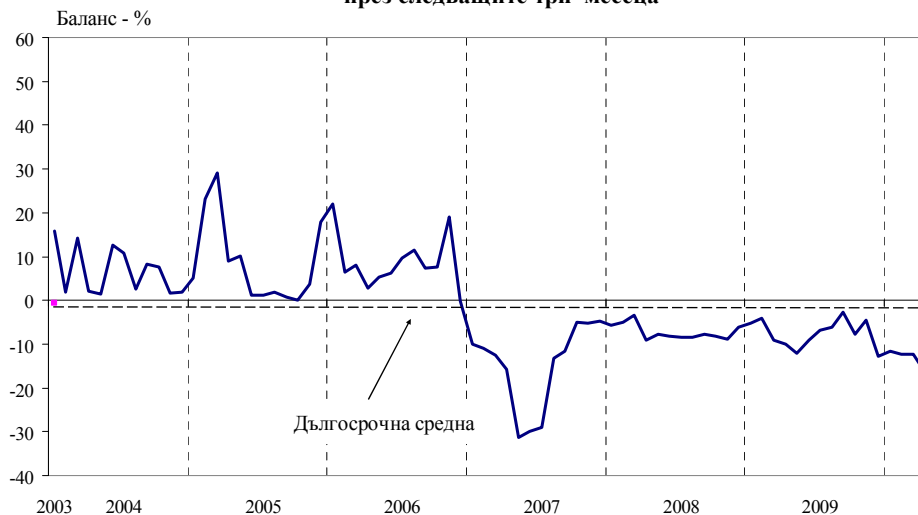
Графика 16. Очаквано бизнес състояние на предприятията от сектора на услугите през следващите шест месеца

Графика 17. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите (Относителен дял от предприятията - %)

Графика 18. Очаквания за цените в сектора на услугите през следващите три месеца

-
- ¹ От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.
- ² Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: “увеличение”, “без промяна”, “намаление” или “над нормално”, “нормално”, “под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят ”бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.
- ³ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.
- ⁴ Без търговия.